

Список використаних джерел:

1. Сайт "Скарби Черкащини". URL: <https://ck-oda.gov.ua/>.
2. Черкаська обласна адміністрація. URL: <https://ck-oda.gov.ua/>.
3. Проєкт "Вело Шевченко". URL: <https://ck-oda.gov.ua/>.
4. Еко-хата. ukrainegogreen.org.

Завадинська О.Ю.,
канд. технічних наук, доцент,
доцент кафедри готельно-ресторанного і туристичного бізнесу;

Кіт Д.А.,
магістрант,
ПВНЗ «Київський університет культури»,
м. Київ, Україна

ТРАНСФОРМАЦІЯ СВІТОВОЇ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ В УМОВАХ ВОЄННИХ, ЕКОНОМІЧНИХ ТА ЕКОЛОГІЧНИХ ВИКЛИКІВ

Сьогодні індустрія гостинності проходить через складний, але водночас надзвичайно динамічний період трансформацій. Вона перебуває у стані постійних змін, де кожен новий глобальний виклик – це не лише загроза, а й поштовх до оновлення. На розвиток галузі одночасно впливають кілька потужних факторів: воєнні конфлікти, економічна нестабільність, екологічні проблеми та технологічні зміни. Усе це формує нову реальність, у якій готелі, ресторани та туристичні компанії змушені змінювати підходи до роботи, переглядати свої бізнес-моделі й активно впроваджувати інновації. Сучасна гостинність перестає бути просто сферою обслуговування – вона перетворюється на комплексну систему, де важливими стають адаптивність, довіра клієнтів і соціальна стійкість.

Війна, зокрема повномасштабна агресія росії проти України, суттєво вплинула на європейський і світовий туристичний ринок. Багато туристичних напрямів втратили привабливість через ризики безпеки, тоді як інші регіони, навпаки, отримали новий поштовх до розвитку. Україна, попри складні обставини, демонструє унікальний приклад того, як готельно-ресторанний бізнес може адаптуватися до надзвичайних умов. Частина готелів і ресторанів тимчасово змінила профіль діяльності: вони стали прихистком для внутрішньо переміщених осіб, гуманітарних працівників, журналістів або військових волонтерів. Інші заклади зробили ставку на розвиток внутрішнього туризму, відкриваючи нові локації для відпочинку українців у безпечних регіонах. Ця гнучкість, а також соціальна відповідальність бізнесу стали визначальними рисами сучасної індустрії гостинності в умовах війни [4].

Економічна нестабільність є ще одним чинником, який істотно впливає на діяльність підприємств галузі. Світові коливання валют, зростання вартості

енергоносіїв, проблеми з постачанням сировини й загальне падіння купівельної спроможності змушують бізнес шукати нові підходи до управління ресурсами. У цих умовах зростає роль технологій: автоматизація процесів бронювання, цифровий документообіг, аналітика даних і онлайн-моніторинг витрат стають звичними інструментами щоденної роботи. Це дозволяє підприємствам зменшувати витрати, оперативно реагувати на зміни попиту та підтримувати стабільний рівень прибутковості. Такі рішення також зменшують людський фактор і дають змогу персоналу зосередитися на підвищенні якості сервісу [1].

Не менш важливим є екологічний чинник, який сьогодні стає частиною глобальної стратегії розвитку індустрії гостинності. Кліматичні зміни, нестача природних ресурсів і зростання екологічної свідомості клієнтів змушують підприємства переходити до моделей сталого розвитку. Використання енергозберігаючих технологій, встановлення систем повторного очищення води, сортування та утилізація відходів, співпраця з локальними постачальниками – усе це формує нову етику ведення бізнесу. Багато міжнародних готельних мереж уже впроваджують сертифікаційні системи на кшталт Green Key або EarthCheck, які підтверджують екологічну відповідальність закладу. В Україні ця тенденція також набирає обертів, особливо серед невеликих сімейних готелів і кафе, які прагнуть привабити туристів не лише сервісом, а й своїм внеском у збереження природи [3, с. 14].

Таблиця 1

Вплив глобальних викликів на індустрію гостинності

Вид виклику	Основні наслідки	Реакція галузі
Воєнні конфлікти	Зниження туристичних потоків, зменшення інвестицій, зміна форматів готельного використання	Переорієнтація на внутрішній туризм, створення соціально спрямованих програм, участь у гуманітарних ініціативах
Економічна нестабільність	Зростання витрат, скорочення персоналу, зниження платоспроможності клієнтів	Оптимізація процесів, автоматизація, перехід до цифрових систем управління
Екологічні виклики	Підвищення витрат на енергоносії, зміна споживчих цінностей	Впровадження енергоефективних технологій, екологічні стандарти, «зелений» маркетинг
Технологічна трансформація	Необхідність цифрової адаптації, зміна моделей управління	Використання CRM, мобільних додатків, big data, безконтактних сервісів

Джерело: сформовано автором за [3, с. 15]

Цифровізація стає фундаментальним трендом, що визначає майбутнє галузі. Сучасні технології – від CRM-систем і штучного інтелекту до мобільних застосунків і чат-ботів – дозволяють готельно-ресторанним підприємствам краще розуміти своїх клієнтів і створювати персоналізовані пропозиції. Онлайн-консультації, безконтактне заселення, електронні меню, програми лояльності та інтеграція з соціальними мережами вже стали невід’ємною частиною клієнтського досвіду. Ці інновації допомагають підвищити рівень комфорту, а також зміцнити довіру до бренду. Особливо це важливо в період криз, коли

бізнесу потрібно не просто виживати, а підтримувати зв'язок із клієнтом і залишатися актуальним [2].

Загалом, сучасна індустрія гостинності змінюється під впливом обставин, які раніше здавалися непередбачуваними. Війни, економічні кризи, кліматичні катастрофи – усе це не лише кидає виклики, а й стимулює розвиток, відкриваючи простір для інновацій і пошуку нових стратегій. Бізнес, який здатний адаптуватися, впроваджувати сучасні технології, діяти відповідально й мислити стратегічно, має всі шанси не просто вистояти, а й зміцнити свої позиції на ринку. Сфера гостинності залишається одним із найгнучкіших секторів економіки, адже її основа – це люди, їхні емоції, потреби та взаємна підтримка навіть у найскладніші часи.

Список використаних джерел:

1. Дворська І. Туристична галузь після війни: чи можлива реанімація та антикризове управління? URL: <https://blog.liga.net/user/idvorskaya/article/44952> (дата звернення: 30.09.2025).
2. Лохман Н. В., Корнілова О. В., Грищук О. А., Омельченко Ю. В. Моніторинг реалізації інноваційного потенціалу туристичної сфери України. *Ефективна економіка*. 2022. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=10000> (дата звернення: 01.10.2025).
3. Чириченко Ю. В. Глобальні світові тренди та інвестиційні пріоритети готельно-ресторанного бізнесу. *Економічний простір*. 2018. № 132. С. 14–22.
4. Чорний О. Найкращі часи – попереду. Що відбувається з туризмом в Україні під час війни. URL: <https://www.rbc.ua/ukr/travel/samye-rkie-vremena-vperediproishodit-turizmom-1657645856.html> (дата звернення: 01.10.2025).

Завадинська О.Ю.,
канд. технічних наук, доцент,
доцент кафедри готельно-ресторанного і туристичного бізнесу;

Федосова К.В.,
магістрант,
ПВНЗ «Київський університет культури»,
м. Київ, Україна

КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ РЕСТОРАННОГО ПІДПРИЄМСТВА ПРИ ГОТЕЛЬНО- РЕСТОРАННОМУ КОМПЛЕКСІ

Сучасні тенденції розвитку ресторанного бізнесу характеризуються фундаментальною трансформацією традиційних підходів до управління виробничо-торгівельною діяльністю під впливом технологічного прогресу, зміни споживчих очікувань та інтенсифікації конкурентного середовища. Еволюція ресторанної індустрії відображає перехід від продуктоцентричної моделі бізнесу до клієнтоорієнтованої парадигми, де маркетингові інструменти